

3936917 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : พยาบาลสาธารณสุข ; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ : เทคนิคการผ่อนคลาย/การฝึกประสาทอัตโนมัติ/ไบโอฟีดแบค / ความวิตกกังวล
/ อาการข้างเคียงของเคมีบำบัด / ผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว

ฉัตรศิริ เมฆวิวัฒนาวงศ์ : ผลของการใช้เทคนิคการผ่อนคลาย การฝึกประสาทอัตโนมัติ และไบโอฟีดแบค ต่อความวิตกกังวลและอาการข้างเคียงของเคมีบำบัดในผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว (EFFECTS OF RELAXATION TECHNIQUE ,AUTOGENIC TRAINING ,AND BIOFEEDBACK ON ANXIETY AND SIDE EFFECTS OF CHEMOTHERAPY OF LEUKEMIC CHILD) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมพร เจริญชัยศรี วท.บ., วท.ม., ประ.ด.(ประสาทวิทยาศาสตร์), สุรีย์ กาญจนวงศ์ กศ.บ., คม.(จิตวิทยา) Ph.D. (Medical Psychology), ฐิติวัตร ธรรมไพโรจน์ คบ.(พยาบาล) กศ.ม.(การแนะแนว), เทอดศักดิ์ เดชคงพ., ว.ว.(จิตเวชศาสตร์) 167 หน้า. ISBN 974-664-720-2

ผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว ในระหว่างการรักษาด้วยเคมีบำบัด จะมีความวิตกกังวลสูงและทุกขทรมานจากอาการข้างเคียงของเคมีบำบัด การลดความวิตกกังวลและความทุกขทรมานแก่ผู้ป่วยจึงเป็นสิ่งจำเป็น การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคการผ่อนคลาย การฝึกประสาทอัตโนมัติร่วมกับไบโอฟีดแบคต่อการลดความวิตกกังวลและอาการข้างเคียงของเคมีบำบัดในผู้ป่วยเด็กโรคมะเร็งเม็ดเลือดขาว คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ จำนวน 20 ราย ระยะเวลาในการทดลอง 9 วัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ คู่มือการผ่อนคลายและการฝึกประสาทอัตโนมัติ เครื่องวัดสัญญาณชีพอัตโนมัติ นาฬิกา พรอทัวคอุณหภูมิลายนิ้ว แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป แบบวัดความวิตกกังวล แบบวัดอาการข้างเคียงของเคมีบำบัด แบบบันทึกชีพจร การหายใจ ความดันโลหิต การใช้ยาบรรเทาอาการคลื่นไส้อาเจียน แบบบันทึกข้อมูลการฝึกเทคนิคการผ่อนคลาย การฝึกประสาทอัตโนมัติร่วมกับไบโอฟีดแบค ใช้สถิติเชิงพรรณนาและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตัวแปรต่างๆ ก่อนและหลังการทดลองในกลุ่มเดียวกันด้วยสถิติ The wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test เปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการทดลองของ 2 กลุ่มด้วยสถิติ The Mann-Whitney U Test

ผลการวิจัยพบว่า ในกลุ่มทดลองภายหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวล ชีพจร การหายใจ ความดันโลหิตต่ำกว่าก่อนการทดลอง และมีอุณหภูมิปลายนิ้วสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) ในกลุ่มเปรียบเทียบภายหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยตามวิตกกังวล ชีพจร การหายใจ ความดันโลหิต และอุณหภูมิปลายนิ้ว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > .05$) เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง 2 กลุ่ม พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความวิตกกังวล อาการข้างเคียงของเคมีบำบัด การหายใจ ความดันโลหิตน้อยกว่ากลุ่มเปรียบเทียบและอุณหภูมิปลายนิ้วสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) ส่วนค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของการใช้ยาบรรเทาอาการคลื่นไส้อาเจียนของ 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกัน ($p\text{-value} > .05$) ขณะฝึกการผ่อนคลายด้วยวิธีการฝึกประสาทอัตโนมัติร่วมกับไบโอฟีดแบค ผู้ป่วยผ่อนคลายเพิ่มขึ้น ลดความวิตกกังวล พักหลับได้ดี กำลังใจดีขึ้น ไม่เบื่ออาหาร

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการฝึกเทคนิคการผ่อนคลาย การฝึกประสาทอัตโนมัติร่วมกับไบโอฟีดแบคสามารถลดความวิตกกังวลได้ ช่วยให้ไม่ทุกขทรมานจากอาการข้างเคียงของเคมีบำบัด จึงควรนำไปเป็นกิจกรรมการพยาบาลเพื่อช่วยลดความวิตกกังวลในผู้ป่วยอื่นๆ ต่อไป